

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per una Administració relativa a la incorporació de dades sobre persones discapacitades en el Catàleg de Dades i Documents Electrònics

Es presenta davant l'Agència Catalana de Protecció de Dades un escrit emès per una Administració pública competent en matèria de serveis socials, en el qual es sol·licita el parer de l'Agència sobre l'adequació a dret del fet de posar a disposició de totes les administracions catalanes diverses dades sobre la discapacitat de certes persones a través del Catàleg de Dades i Documents Electrònics.

Pel que fa al marc normatiu en el que se situa la consulta, cal assenyalar que el procés d'incorporació i ús intensiu de les tecnologies de la informació en l'actuació de les administracions catalanes rep un important impuls l'any 2001 amb el *Pacte parlamentari per a la promoció i el desenvolupament de la societat de la informació a les administracions públiques catalanes*, que té com a un punt fonamental promoure la creació del Consorci Administració Oberta Electrònica de Catalunya (Consorci AOC) com a instrument per agilitar els intercanvis d'informació entre administracions, com també la creació de l'Agència Catalana de Protecció de Dades. Aquell mateix any, el Govern de la Generalitat va aprovar *el Decret 324/2001, de 4 de desembre*, que regula les relacions entre els ciutadans i l'Administració de la Generalitat de Catalunya a través d'Internet.

El legislador estatal ha aprovat la *Ley 11/2007, de 22 de junio, de Acceso Electrónico de los Ciudadanos a los Servicios Públicos* (en endavant, Llei 11/2007), establint un marc bàsic de regulació. *El Decret 56/2009, de 7 d'abril, per a l'impuls i el desenvolupament dels mitjans electrònics a l'Administració de la Generalitat* desplega la Llei 11/2007, que deroga el Decret 324/2001 esmentat abans, preveu la creació d'un protocol de serveis d'interoperabilitat que determinarà el procediment per a la incorporació d'informació en suport electrònic en el *Catàleg de dades i documents electrònics* de la Generalitat de Catalunya, aprovat per mitjà de l'Acord de Govern de data 27 de novembre de 2007. Aquest catàleg s'ha d'integrar en el Catàleg que gestiona el Consorci AOC (art. 17.3 del Decret). Tot aquest sistema té relació directa amb la voluntat de simplificació que impregna la norma per evitar que la ciutadania, les empreses i les institucions hagin d'aportar documents que no siguin estrictament necessaris o bé es puguin obtenir en format electrònic directament de la mateixa Administració o d'altres amb les corresponents garanties de protecció de les dades personals.

L'Oficina per al Desenvolupament de l'Administració Electrònica (ODAE), adscrita a l'Administració consultant, és l'entitat que s'encarrega de la gestió del Catàleg de Dades i Documents Electrònics, al qual es pot accedir a través de la *Plataforma d'Integració i Col·laboració Administrativa* (en endavant, PICA).

Com a qüestió prèvia a l'anàlisi de la consulta, cal posar de manifest que la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, preveu a l'article 42 *un Sistema d'Informació Social* que integra les dades relatives a l'atenció social del sector públic i privat, al qual poden accedir els agents que intervenen en la prestació de serveis socials i els ciutadans que tenen dret a accedir al Sistema d'Informació Social. El present informe es limitarà a analitzar l'objecte de la consulta, i, per tant, no analitzarem les implicacions que en matèria de protecció de dades es deriven de la

regulació continguda als articles 39 a 42 de la Llei 12/2007 esmentada, ni tampoc els solapaments que aparentment sembla que es podrien produir entre el Sistema d'Informació Social i el Catàleg de Dades i Documents Electrònics. En tot cas, convé posar de manifest que l'article 42.6 d'aquesta llei estableix que en l'accés i la utilització del Sistema d'informació Social s'ha de garantir la privacitat de les dades personals protegides, i també la seguretat de les comunicacions en l'intercanvi d'informació entre els agents del Sistema sobre dades de caràcter personal necessàries per accedir a les prestacions.

Analitzat l'escrit de consulta, tenint en compte la normativa vigent aplicable, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, s'emet el dictamen següent.

I

(...)

II

L'Administració consultant (en endavant, l'Administració), en concret una entitat adscrita a dita Administració (en endavant, l'entitat), disposa de certes dades relacionades amb persones discapacitades, i és voluntat d'aquesta posar aquestes dades a disposició de totes les administracions catalanes per tal d'evitar a les persones interessades en un procediment administratiu la presentació de la documentació requerida que acredita els requisits referits a la seva discapacitat. En concret, es pretén incloure una modalitat de consulta en el *Catàleg de Dades i Documents Electrònics* (en endavant, Catàleg), al qual es pot accedir a través de la PICA.

En concret, de l'escrit de consulta es desprèn que el servei d'obtenció de dades de persones discapacitades que s'oferiria des de la PICA tindria com a objectiu poder consultar per part dels gestors públics interessats algunes de les dades relatives a aquestes persones discapacitades que estan recollides en el fitxer *Sistema d'atenció a persones disminuïdes*, l'òrgan responsable del qual és l'entitat, amb la finalitat d'utilitzar-les en procediments administratius on es requereix l'aportació d'aquestes dades, com ara, per a la participació en la convocatòria de concessió d'un ajut, d'una prestació, d'una subvenció, etc.

L'anàlisi que es farà a continuació parteix del pressupòsit que aquesta informació que es posaria a disposició en el Catàleg està en documents en suport electrònic, atès que són els únics que poden incorporar-se en el Catàleg, així com que el que es pretén és que les administracions interessades puguin consultar telemàticament aquestes dades sobre les persones discapacitades per tal d'incorporar-les a l'expedient corresponent a un procediment administratiu, evitant així que la persona interessada hagi d'aportar un certificat sobre la seva discapacitat.

Cal assenyalar que la informació que l'Administració consultant vol posar a disposició de la resta de departaments d'aquesta mateixa Administració, així com de les altres administracions públiques catalanes són dades relatives a persones físiques identificades, per la qual cosa es consideren dades personals, d'acord amb l'article 3.a) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD). Conseqüentment, els diferents tractaments que se'n derivin estan sotmesos a la LOPD, així com al Reial decret 1720/2007, de 21

de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la LOPD (en endavant, RLOPD). En concret, cal analitzar la legitimitat de la posada a disposició d'aquestes dades personals, analitzant, entre d'altres qüestions, si existeix algun deure de reserva sobre la informació, si la difusió pot afectar drets de les persones, o si s'ha informat les persones interessades de la difusió de les seves dades.

En qualsevol cas, cal advertir ja d'entrada que, atesos els termes en què es formula la consulta, les consideracions que es formulen en aquest dictamen no poden tenir en compte un element essencial a l'hora de valorar la legitimitat i la proporcionalitat d'una comunicació de dades, com és la finalitat per a la qual s'hagi de produir la comunicació. Només un cop concretada en cada cas la finalitat es podrà determinar si, en aplicació dels criteris que tot seguit s'exposaran, la comunicació resulta legítima i proporcionada.

III

En primer lloc, cal posar de manifest que el tractament consistent en la posada a disposició d'altres administracions de dades personals suposa *una comunicació o cessió de dades*, entesa com qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat (art. 3.i LOPD). Aquesta comunicació de dades es preveu des de l'Administració consultant envers altres administracions públiques. Cal, doncs, analitzar si aquesta comunicació de dades és legítima.

Consultada la plataforma PICA, es constata que hi ha quatre formes de consultar les dades del Catàleg, en funció de quina sigui la finalitat de la consulta: consum per pantalla, accedint al formulari de sol·licitud de dades de la PICA, la qual ofereix la informació de manera immediata en forma de certificat; consum per pantalla carregant un fitxer amb les dades d'un conjunt d'expedients; consum des d'una aplicació cas per cas, de manera que l'aplicació fa la crida a la PICA per comprovar unes dades; i consum des d'una aplicació per lots.

Cal tenir en compte que l'elecció d'una o altra modalitat de consulta pot obrir nous fluxos d'informació. En aquest sentit, caldria analitzar si la modalitat de consulta que finalment s'esculli podria comportar, per exemple, un flux d'altra informació de l'Administració consultant envers l'entitat o una altra entitat encarregada de la gestió del Catàleg. Aquest podria ser el cas, per exemple, si la consulta realitzada comportés prèviament l'enviament d'informació sobre les persones discapacitades que participen en un procés de selecció. Si això fos així, caldria analitzar la legitimitat de comunicar a l'entitat o l'altra entitat encarregada del tractament les dades sobre la participació d'aquestes persones en el procés de selecció, atès que aquests altres fluxos d'informació entre el consultant i l'entitat també estaran sotmesos a la normativa de protecció de dades.

Però, com dèiem, partirem del pressupòsit que, bé la PICA, o en tot cas la modalitat de consulta escollida, només comporta un flux d'informació de l'entitat (o l'entitat encarregada del tractament) envers les administracions interessades.

IV

L'article 11 de la LOPD regula el règim general de la comunicació de dades, segons el qual, les dades només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i el

cessionari, i amb el consentiment previ de l'interessat, consentiment què no és necessari quan, entre d'altres circumstàncies, la cessió està autoritzada en una llei.

Atesa la naturalesa especial del tipus de dades que es pretenen comunicar, resulta aplicable el règim especial previst per a determinats tipus de dades. En aquest sentit, de l'escrit de consulta es desprèn que les dades personals que serien objecte de comunicació són les següents: el grau de discapacitat (percentatge); la data d'efectes, el caràcter definitiu/provisional i la data de venciment del reconeixement del grau de discapacitat; el reconeixement del barem de mobilitat i la superació del nivell que determina la necessitat d'assistència d'una tercera persona; i, finalment, si necessiten o no un acompanyant per a desplaçaments en transports públics.

Les dades sobre la discapacitat d'una persona es consideren dades de salut, d'acord amb la definició que l'article 5.1.g) RLOPD fa d'aquestes dades:

“las informaciones concernientes a la salud pasada, presente y futura, física o mental, de un individuo. En particular, se consideran datos relacionados con la salud de las personas los referidos a su porcentaje de discapacidad y a su información genética.”

Atesa la seva consideració com a dades de salut, el tractament d'aquestes dades ha de subjectar-se al règim especial previst a l'article 7 de la LOPD, dissenyat pel legislador per a aquelles dades personals que proporcionen una informació d'esferes més íntimes de l'individu, a les quals anomena “dades especialment protegides”. L'article esmentat estableix mesures específiques de protecció per a cada categoria d'aquest tipus de dades, i l'apartat 3 assenyala el següent:

“Los datos de carácter personal que hagan referencia al origen racial, a la salud y a la vida sexual sólo podrán ser recabados, tratados y cedidos cuando, por razones de interés general, así lo disponga una ley o el afectado consienta expresamente “.

L'exposat significa que aquestes dades especialment protegides només poden ser objecte de tractament en els casos i en les condicions que estableix l'article 7.3 LOPD. Cal, doncs, i amb caràcter previ a la comunicació de dades prevista, tenir en compte que el tractament de dades relatives a la incapacitat d'una persona requereix el consentiment *exprés* de les mateixes, tret que així ho disposi una llei.

En l'escrit de formulació de la consulta es parteix de la base que serà necessari el consentiment de la persona afectada. El plantejament s'ajusta a la necessitat de consentiment exprés prevista a l'article 7.3 de la LOPD. No obstant això, cal tenir en compte la possibilitat que les dades puguin comunicar-se també quan una disposició legal així ho estableixi.

D'entrada, cal recordar que l'article 21 de la LOPD preveu una regulació específica per als supòsits de comunicacions de dades entre administracions públiques.

L'article 21.1 de la LOPD exigeix les administracions públiques de l'obligació de recavar el consentiment de les persones interessades quan la comunicació de dades es produeix en relació amb competències que no són diferents o no tracten matèries diferents. En concret, l'apartat 1 d'aquest article disposa que les dades de caràcter personal recollides o elaborades per les administracions públiques per a l'exercici de les seves atribucions no han de ser comunicades a altres administracions *públiques per a l'exercici de competències diferents o de competències que tractin matèries*

diferents, excepte quan la comunicació tingui com a objecte el tractament posterior de les dades amb finalitats històriques, estadístiques o científiques.

Cal palesar que la consulta està plantejada en uns termes genèrics, en el sentit que únicament s'esmenta que la finalitat d'accedir a aquesta informació seria la d'evitar la presentació de la documentació que acrediti els requisits referits a la condició de persona discapacitada necessaris per accedir a un ajut, a una prestació, a una subvenció, etc.

Aquesta informació resulta insuficient per concloure si els tractaments previstos tenen per finalitat l'exercici de competències no-diferents o l'exercici de competències que tracten matèries no-diferents, pressupòsit que permetria l'aplicació de l'article 21 LOPD al cas present.

A títol il·lustratiu, es pot assenyalar que en l'àmbit de l'atenció a les persones discapacitades l'entitat té com a funcions el reconeixement del grau de disminució, el servei d'atenció precoç als infants fins als 6 anys d'edat, els serveis de valoració i orientació (CAD), la gestió de programes subvencionables relatius a les persones disminuïdes i la gestió de prestacions econòmiques de tipus periòdic o ocasional adreçades a aquestes persones. D'acord amb això, podríem dir que els tractaments derivats de la gestió d'una convocatòria per a l'accés a la funció pública, la reducció de l'IVA en la matriculació de vehicles, la desgravació de la quantia establerta a l'efecte de la declaració de renda, etc, són tractaments que es realitzarien en virtut de competències i matèries *diferents*, per la qual cosa la comunicació pretesa no seria subsumible en el supòsit previst a l'article 21 de la LOPD. Però en canvi, sí que seria subsumible si les dades es comuniquen a una altra administració per a l'exercici de les competències que té atribuïdes en matèria de serveis socials.

V

Al marge de la possibilitat prevista a l'article 21 LOPD, cal analitzar, en el marc de l'article 11 de la LOPD, si la finalitat perseguida està directament relacionada amb les funcions legítimes del cedent (l'Administració que formula la consulta) i de qui sigui el cessionari en cada cas i si existeix habilitació legal que eximeixi de la prestació del consentiment exprés.

Pel que fa a les funcions legítimes del cedent, és a dir, de l'Administració, i en concret de l'entitat, cal assenyalar el següent:

D'acord amb la seva normativa, corresponen a l'entitat, entre d'altres, les funcions següents: Gestionar les prestacions socials de caràcter econòmic, tant les de la Generalitat com les provinents de la Seguretat Social; Gestionar les activitats que determinin els plans d'actuació social i la proposta dels plans d'inversions en matèria d'assistència i serveis socials, d'acord amb els instruments de planificació aprovats pel Govern; Gestionar els diversos programes subvencionables en matèria de serveis socials; Gestionar les prestacions de serveis en matèria de serveis socials.

D'acord amb l'article 7.b) de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, són destinataris del serveis socials les persones que tenen una discapacitat física, psíquica o sensorial.

Una de les prestacions del sistema públic de serveis socials és la intervenció dels equips professionals que tenen com a finalitat la protecció jurídica i social de les

persones amb capacitat limitada (Art. 21.2.g). El Departament competent en matèria de serveis socials de l'Administració té entre les seves funcions la de gestionar les prestacions de serveis socials que li corresponguin per llei (art. 29.h), així com adoptar les mesures necessàries per aplicar la Cartera de serveis socials (art. 29.c). Aquesta cartera s'ha d'elaborar a partir del Catàleg classificat de serveis i prestacions del Sistema Català de Serveis Socials, el qual preveu una diversitat de serveis per a les persones amb discapacitat intel·lectual, física o sensorial.

L'article 9 de la Llei 11/2007 estableix que per a l'exercici del dret que tenen els ciutadans a no aportar els documents que obren en poder d'una administració en suport electrònic (reconegut a l'article 6.2.b de la mateixa llei), cada Administració ha de facilitar l'accés a la resta d'administracions públiques a les dades dels interessats que obrin en poder seu en suport electrònic. L'anàlisi d'aquests dos articles es farà en el punt 5.3 d'aquest informe.

Pel que fa a la normativa catalana, l'article 16 del Decret 56/2009, relatiu a l'accés a les dades de què disposa l'Administració autonòmica, estableix el següent:

"1. Les dades i documents en suport electrònic de què disposen els ens previstos a la lletra a) de l'article 2.1 han de ser posades a disposició dels ens que la integren i de les administracions i altres institucions públiques per al compliment dels serveis i tràmits de la seva competència, amb l'objectiu de garantir el dret dels ciutadans i les ciutadanes de no aportar documents que estiguin en poder de les administracions públiques."

De la normativa exposada es desprèn que l'Administració consultant, competent en matèria de serveis socials, i en concret l'entitat, com a ens adscrit a la dita Administració i competent en la prestació d'assistència a les persones amb disminució, té entre les seves funcions i d'acord amb l'article 9 en relació amb l'article 6, ambdós de la Llei 11/2007, la de posar a disposició de les administracions públiques interessades les dades sobre les persones discapacitades que requereixen per a la tramitació i resolució dels procediments on aquelles són competents. Conseqüentment, es pot afirmar que la finalitat que persegueix l'Administració consultant amb la comunicació de dades prevista està relacionada directament amb les seves funcions.

Pel que fa a les funcions del cessionari, en aquest cas no es poden analitzar perquè, tal com ja hem assenyalat, la consulta està expressada en uns termes generals, sense concretar ni els subjectes cessionaris (quines administracions públiques faran les consultes) ni els objectes o finalitats de la cessió (quins procediments administratius concrets requereixen l'aportació d'aquestes dades). Per tant, i sens perjudici del que exposem a continuació, la resposta final sobre la legitimitat dels tractaments previstos dependrà en tot cas del fet que l'administració receptora de les dades hagi accedit a la informació en i per a l'exercici de les seves competències.

Pel que fa a la segona qüestió sobre l'article 11 de la LOPD, aquesta és, si per a fer la comunicació cal el consentiment dels interessats o bé existeix habilitació legal que eximeix de l'obligació de prestar el consentiment, cal assenyalat el següent:

La Llei 11/2007 configura en l'article 6.2.b) i entre els drets dels ciutadans en la seva relació amb les administracions públiques per mitjans electrònics, el dret a manifestar el seu consentiment i a no aportar dades i documents que obren en poder de les administracions públiques, com segueix:

“2. Además, los ciudadanos tienen en relación con la utilización de los medios electrónicos en la actividad administrativa, y en los términos previstos en la presente Ley, los siguientes derechos:

b) A no aportar los datos y documentos que obren en poder de las Administraciones Públicas, las cuales utilizarán medios electrónicos para recabar dicha información siempre que, en el caso de datos de carácter personal, se cuente con el consentimiento de los interesados en los términos establecidos por la Ley Orgánica 15/1999, de Protección de Datos de Carácter Personal, o una norma con rango de Ley así lo determine, salvo que existan restricciones conforme a la normativa de aplicación a los datos y documentos recabados. El citado consentimiento podrá emitirse y recabarse por medios electrónicos.”

L'article 6.2.b) transcrit incorpora el règim de comunicació de dades previst a l'article 11.1 LOPD, amb l'afegitó que, en el cas que sigui necessari el consentiment, aquest pot emetre's i recavar-se per mitjans electrònics.

L'article 9 de la mateixa Llei regula expressament les cessions de dades entre administracions públiques, com segueix:

“1. Para un eficaz ejercicio del derecho reconocido en el apartado 6.2.b), cada Administración deberá facilitar el acceso de las restantes Administraciones Públicas a los datos relativos a los interesados que obren en su poder y se encuentren en soporte electrónico, especificando las condiciones, protocolos y criterios funcionales o técnicos necesarios para acceder a dichos datos con las máximas garantías de seguridad, integridad y disponibilidad, de conformidad con lo dispuesto en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal y su normativa de desarrollo.

2. La disponibilidad de tales datos estará limitada estrictamente a aquellos que son requeridos a los ciudadanos por las restantes Administraciones para la tramitación y resolución de los procedimientos y actuaciones de su competencia de acuerdo con la normativa reguladora de los mismos. El acceso a los datos de carácter personal estará, además, condicionado al cumplimiento de las condiciones establecidas en el artículo 6.2.b) de la presente Ley.”

En una lectura ràpida del punt 1 i la primera part del punt 2 d'aquest article, sembla que contindrien l'habilitació legal necessària per a comunicar les dades personals referides. Ara bé, la lectura de la darrera frase del punt 2 ens porta a afirmar que no és així. Perquè si bé és cert que aquest article 9 ofereix una amplíssima habilitació a les administracions públiques per a accedir a les dades que obren en poder d'una altra administració i que siguin necessàries per a tramitar i resoldre els procediments i actuacions de la seva competència, sense necessitar el consentiment dels interessats, el punt 2 *in fine* exceptua el cas de les dades personals, a les quals només es podrà accedir en els termes de l'article 6.2.b), és a dir, només si l'interessat dóna el seu consentiment o bé si ho preveu una llei. En certa manera, es tracta de la remissió al règim de comunicació de dades previst a la LOPD.

Per tant, es pot concloure que la comunicació de les dades personals referides sobre discapacitat serà legítima, sense el consentiment de la persona afectada, en la mesura que així ho prevegi una llei (a banda, és clar, dels supòsits ja esmentats que puguin trobar empara en l'article 21 LOPD). En cas contrari, serà necessari el consentiment previ de les persones discapacitades afectades, consentiment el qual caldrà atorgar *expressament*, d'acord amb l'article 7.3 LOPD.

VI

Pel que fa a la prestació del consentiment de les persones discapacitades, cal advertir que aquest s'haurà de recavar amb suficients garanties i informant adequadament el ciutadà. La informació donada al ciutadà respecte la prestació del seu consentiment no pot quedar difuminada, sinó que s'ha d'assegurar que la informació sobre la prestació del consentiment resulta comprensible per al ciutadà, i de que aquest presta conscient, expressa i lliurement aquest consentiment. En aquest sentit, com ha posat de manifest repetidament el Grup de Treball de l'Article 29 de la Directiva 95/46/CE, la prestació del consentiment al tractament de dades personals ha de ser específic, amb coneixement de causa i ha de poder-se prestar lliurement. En concret, el Grup considera que un consentiment "informat" per part de l'interessat suposa un consentiment basat en l'apreciació i comprensió dels fets i circumstàncies de l'acció (entre d'altres, veure el Document de treball de 15 de febrer de 2007 sobre el tractament de dades personals relatives a la salut, i especialment el Document de treball "Privacitat a Internet: enfocament comunitari integrat de la protecció de dades en línia", de 21 de novembre de 2000).

VII

Per tal que la comunicació de dades prevista sigui legítima, també és necessari que aquesta es porti a terme de conformitat amb *el principi de qualitat de les dades*, ex article 4 LOPD, segons el qual, només es poden recollir per ser tractades les dades personals quan sigui adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut.

La proporcionalitat en el tractament de dades personals es pot entendre com una derivació d'aquest principi de qualitat de les dades, en el sentit que la proporcionalitat implica una ponderació per tal que les dades tractades siguin estrictament les necessàries en cada cas.

Atesos els termes generals de la consulta, no es pot concloure *a priori* que totes les comunicacions que se'n derivin superen el judici de proporcionalitat esmentat. Tenint en compte la gestió de les dades del Catàleg en la PICA, convindria fer un estudi previ sobre quines administracions públiques seran les cessionàries, així com quins tractaments preveuen fer cadascuna d'elles, per tal de concloure si la finalitat pretesa en cada cas està directament relacionada amb les funcions legítimes de cadascuna, així com també si les dades que es volen posar a disposició d'aquests són adequades, pertinents i no excessives en relació amb la finalitat pretesa.

Per tant, es pot concloure que si les dades personals que es posen a disposició en el Catàleg no són necessàries per assolir la finalitat pretesa en un cas concret, la comunicació de dades a l'administració cessionària seria il·legítima, i es vulneraria la normativa sobre protecció de dades. A aquests efectes, cal determinar prèviament a quines dades concretes podrà accedir cada administració en funció de quines dades resultin necessàries per a la finalitat de què es tracti.

VIII

A banda de l'anàlisi de la legitimitat i la proporcionalitat, les comunicacions de dades previstes estan subjectes a tota una sèrie de principis i garanties presents en la normativa de protecció de dades:

Especial importància adquireixen en el cas que ens ocupa les mesures de seguretat, no només pel que fa al nivell de mesures de seguretat que s'haurà d'implantar en els fitxers d'origen i destí de les dades, sinó també pel que fa a la identificació, autenticació i verificació de la legitimació de l'entitat requirint de les dades.

Al respecte cal recordar que d'acord amb l'article 81.3.a) del RLOPD, els fitxers que continguin les dades personals sobre salut, com són les dades relacionades amb el grau de discapacitació, requereixen la implantació de les mesures de seguretat de nivell alt previstes als articles 101 a 104 del RLOPD, a més de les mesures de nivell bàsic i mitjà previstes als articles 89 a 94 i 95 a 100, respectivament. Esdevé rellevant destacar l'article 104 del RLOPD, el qual estableix el següent:

“Cuando, conforme al artículo 81.3 deban implantarse las medidas de seguridad de nivel alto, la transmisión de datos de carácter personal a través de redes públicas o redes inalámbricas de comunicaciones electrónicas se realizará cifrando dichos datos o bien utilizando cualquier otro mecanismo que garantice que la información no sea inteligible ni manipulada por terceros.”

D'altra banda, en relació amb la gestió del Catàleg on s'incorporaran les dades personals sobre discapacitat cal tenir en compte l'article 17.3 del Decret 56/2009, el qual disposa que:

“L'oferta del Catàleg de dades i documents electrònics s'ha d'integrar en el Catàleg que gestiona el Consorci Administració Oberta Electrònica de Catalunya per a l'impuls i el desenvolupament de la interoperabilitat de les administracions públiques catalanes, a l'efecte de posar-ne el contingut a disposició d'altres administracions públiques, institucions i organismes, en els termes i les condicions legalment exigibles.”

Relacionat amb aquest, l'article 22.2 del mateix Decret es refereix a les plataformes tecnològiques i al suport necessaris per a la prestació dels serveis d'interoperabilitat, i s'assenyala que es promourà que els serveis citats es prestin a través del Consorci AOC:

“2. L'Administració de la Generalitat ha de promoure que els serveis d'interoperabilitat amb altres administracions i institucions públiques es facin a través de les plataformes tecnològiques del Consorci Administració Oberta Electrònica de Catalunya.”

Sobre això, cal fer avinent que si s'utilitzen les plataformes tecnològiques de tercers, com seria el cas de l'AOC, caldrà tenir en compte, en relació amb el tractament de dades de caràcter personal, allò que disposen els articles 12 LOPD i 20 a 22 RLOPD sobre la figura de l'encarregat del tractament i la conveniència que en el conveni es prevegin tots els extrems a que es refereixen els articles esmentats.

En relació amb els tractaments de dades que se'n derivin de la incorporació de les dades referides en el Catàleg, cal recordar el *deure de secret* regulat a l'article 10 de la LOPD, d'acord amb el qual:

“El responsable del fitxer i els que intervinguin en qualsevol fase del tractament de les dades de caràcter personal estan obligats al secret professional pel que fa a les dades i al deure de guardar-les, obligacions que subsisteixen fins i tot després de finalitzar les seves relacions amb el titular del fitxer o, si s'escau, amb el responsable.”

En el mateix sentit es pronuncia l'article 9.2.h) de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, quan estableix que els destinataris dels serveis socials tenen dret a:

“h) La confidencialitat de les dades i de les informacions que constin en llurs expedients, d'acord amb la legislació de protecció de dades de caràcter personal.”

En relació amb la figura del responsable del fitxer, cal tenir en compte que l'Ordre BEF/419/2003, d'1 d'octubre, regula el fitxer *Sistema Atenció Persones Disminuïdes* algunes dades del qual s'incorporaran al Catàleg. A l'apartat corresponent al responsable del fitxer consta un òrgan de l'entitat.

Consegüentment, dit òrgan té les obligacions que la LOPD i el RLOPD confereixen al responsable d'aquest fitxer. Així, per exemple, en relació amb la consulta, haurà d'analitzar i valorar prèviament la legitimitat de la posada a disposició en el Catàleg de les dades personals referides, així com de tots els tractaments que se'n derivin, com també l'establiment dels paràmetres i condicions d'accés a la informació, fins i tot si s'encarrega a una plataforma d'intercanvi la realització material d'aquestes operacions. En aquest cas, cal tenir en compte que en la mesura que aquesta funció s'encarregui a una tercera entitat diferent, resulta convenient l'establiment d'un contracte, conveni o acord en els termes de l'article 12 LOPD als efectes de legitimar la comunicació a aquesta entitat que actua com a intermediària.

Relacionat amb el punt anterior, cal palesar la necessitat d'actualitzar el fitxer *Sistema Atenció Persones Disminuïdes*. A banda d'adaptar-lo a les novetats introduïdes al RLOPD, caldria indicar en l'apartat dedicat a les cessions de dades les administracions públiques cessionàries que es deriven de la incorporació d'algunes dades en el Catàleg.

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es fan les següents,

Conclusions

La incorporació de les dades personals referides sobre discapacitat en el Catàleg de Dades i Documents Electrònics per a la seva posada a disposició de les administracions públiques interessades constitueix una comunicació de dades.

Consegüentment, per tal que sigui legítima la comunicació de dades sense el consentiment de les persones afectades caldrà analitzar si es compta amb el consentiment exprés, es compta amb habilitació d'acord amb l'article 21 LOPD, o bé si existeix una llei que habiliti la cessió.

En el cas que el consentiment sigui necessari, aquest s'haurà d'atorgar *expressament*, d'acord amb l'article 7.3 LOPD.

En tot cas, la determinació de les dades personals que poden ser objecte de comunicació i de posteriors tractaments haurà de respectar el principi de qualitat de les dades, ex article 4 LOPD i garantir la confidencialitat de les dades mitjançant l'aplicació de les mesures de seguretat adequades, que en aquest cas seran de nivell alt.